

ingediend op **1949** (2023-2024) – Nr. 2
8 februari 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Steven Coenegrachts

over het ontwerp van decreet

tot wijziging, wat de Blue Deal betreft,
van artikel 1.2.2, 1.5.2.1, 1.5.3.2 en 1.6.1.1
van het decreet van 18 juli 2003
betreffende het integraal waterbeleid,
gecoördineerd op 15 juni 2018

Documenten in het dossier:

1949 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

verzendcode: LEE

Vlaams
Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele;

Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;

Stijn De Roo, Tinne Rombouts;

Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;

Staf Aerts, Mieke Schauvliege;

Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;

Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;

Bart Tommelein, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Chris Steenwegen;

Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Toelichting	4
2.	Algemene Bespreking	5
2.1.	Tussenkost van Mieke Schauvliege	5
2.2.	Tussenkost van Leo Pieters.....	5
2.3.	Tussenkost van Tinne Rombouts	6
2.4.	Tussenkost van Freya Perdaens	6
2.5.	Tussenkost van Gwenny De Vroe.....	6
2.6.	Repliek van minister Zuhail Demir.....	7
3.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	7
	Gebruikte afkortingen.....	8
	Tekst aangenomen door de commissie.....	9
	Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

Op dinsdag 6 februari 2024 besprak de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie het ontwerp van decreet tot wijziging, wat de Blue Deal betreft, van artikel 1.2.2, 1.5.2.1, 1.5.3.2 en 1.6.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1949/1).

Minister Zuhal Demir maakte bij de toelichting gebruik van een presentatie. Die is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting

Minister *Zuhal Demir* haalt aan dat ze al in de zomer van 2020 een Blue Dealplan aan de Vlaamse Regering heeft voorgelegd. Dat bevatte heel wat concrete acties om Vlaanderen beter te wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering.

Het principe gaat uit van een systeemshift, namelijk ons watersysteem duurzaam en structureel versterken via werken op het terrein en via aangepaste regelgeving.

Bij de Blue Deal werden ook Vlaamse wetenschappers betrokken, die aangaven dat de tanker niet op een legislatuur gekeerd kan worden. Het gaat om een meerjarig programma. Daarom heeft de minister besloten om een ontwerp van Blue Dealdecreet op tafel te leggen. Een ontwerp van decreet dat elke Vlaamse regering verplicht om uiterlijk een jaar na aan haar aantreden een eigen Blue Dealplan op te maken als een soort investeringsprogramma. Zo wordt de verandering verdergezet en zullen de inspanningen die samen met alle partners werden gedaan en die nog gedaan worden deel blijven uitmaken van de oplossing voor de droogteproblematiek in Vlaanderen.

De planlast verhogen is absoluut niet de betrachting, vervolgt de minister. Integendeel. Daarom wordt de bestaande waterbeleidsnota geschrapt en krijgt die een nieuwe invulling via de Blue Deal. Dat is ook nodig, want hierdoor wordt deze nota gekoppeld aan de legislatuur. Een legislatuurgebonden nota zorgt ervoor dat de Vlaamse Regering meteen duidelijk de richting kan aangeven.

De Blue Deal staat niet op zich. Er wordt niet vertrokken van een wit blad, maar de nieuwe Blue Deal bouwt verder op de huidige Blue Deal, het klimaatadaptatieplan en de Europese Kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.

Elke Blue Deal vertrekt van doelstellingen, maatregelen én de nodige financiering. De Blue Deal zal doelstellingen moeten bevatten op drie niveaus:

- 1° vermindering van risico's op waterschaarste door droogte;
- 2° vermindering van overstromingsrisico's;
- 3° verbetering van waterkwaliteit.

De Blue Deal moet minstens de beleidslijnen en maatregelen bevatten om water maximaal vast te houden, waaronder:

- infiltratie van hemelwater;
- buffering van hemelwater en oppervlaktewater;
- behoud en herstel van grondwater en van natte natuur;
- valleitherstel en ruimte voor water.

Een tweede beleidslijn is het duurzaam gebruiken van water door de verschillende sectoren, waaronder minder en efficiënter gebruik van grondwater, oppervlaktewater en hemelwater. Dat moet sluitend zijn en dus zal ook de nodige financiering op tafel gelegd moeten worden.

De Blue Deal zal worden voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) en zal worden voorgelegd aan de strategische adviesraden.

Minister Zuhal Demir hoopt dat de commissieleden dezelfde aandacht zullen besteden aan dit thema. Zij vindt dat alvast heel belangrijk. De Blue Deal is het antwoord op de extreme weersomstandigheden en de gevolgen van de klimaatveranderingen, en moet van Vlaanderen opnieuw een spons maken.

Dit ontwerp van decreet toont volgens haar ook aan dat de Vlaamse Regering ook aan langetermijnbeleid doet. Ze gaat er van uit dat iedereen het ermee eens is dat een systeemomslag nodig is. Dat is een stap in de goede richting.

Op het einde van de toelichting geeft minister Zuhal Demir aan dat er nog één technische correctie moet gebeuren in artikel 2 van het voorliggend ontwerp van decreet. De correctie gaat over de aanpassing in artikel 2, 1°, van voorliggend ontwerp van decreet. Met dat artikel worden wijzigingen aangebracht aan artikel 1.2.2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid. Gelet op de context in dat laatste decreet moet in punt 1° de toevoeging evident gebeuren aan punt 3° van het artikel, en niet aan punt 2°. Het derde punt gaat immers over het duurzaam watergebruik. De commissie stemt in met deze technische correctie.

2. Algemene Bespreking

2.1. Tussenkomen van Mieke Schauvliege

Mieke Schauvliege geeft aan dat haar fractie de strijd tegen de waterschaarste en tegen de wateroverlast zeer belangrijk vindt. Zij hebben hierover al meerdere tussenkomen gehouden en voorstellen ingediend. Haar belangrijkste opmerking op de Blue Deal is dat het op zich een eerste stap is naar een beter waterbeleid, maar alle maatregelen uit de Blue Deal zijn eerder ad-hocmaatregelen die niet passen in een structureel programma. De Groenfractie vraagt structureel beleid. Het antwoord van de minister is een ontwerp van Blue Dealdecreet. Dat zou een goed instrument kunnen zijn. Maar Mieke Schauvliege bespeurt geen ambitie in het ontwerp. Het bepaalt dat de volgende Vlaamse regeringen altijd een programma moeten opmaken, doelstellingen omschrijven en concrete maatregelen moeten opstellen, en dat daar een budget aan gekoppeld moet worden.

Maar het zegt niet wat de Vlaamse Regering daarmee wil bereiken. Het ontwerp van decreet legt geen concrete doelstelling op. Ze maakt de vergelijking met het Bosdecreet waarbij er bij de totstandkoming werd gesteld dat de hoeveelheid bos niet mag verminderen ten opzichte van 1990. In het voorliggende ontwerp van decreet zitten weinig concrete doelen.

Minister Zuhal Demir vraagt in het ontwerp van decreet dat er een plan voor de hele legislatuur moet opgelegd worden, inclusief financiering. Maar een belangrijk element om echt aan waterbeleid te kunnen doen, namelijk een soort rollend fonds voor investeringen in water over de legislaturen heen, ontbreekt.

Mieke Schauvliege heeft weinig tegen het ontwerp van decreet, maar het zal volgens haar niets veranderen aan de praktijk en het zal niet veel bijdragen tot een structurele aanpak van de watercrisis.

2.2. Tussenkomen van Leo Pieters

Het ontwerp van decreet zal leiden tot een iets meer structurele verankering van het beleid voor waterschaarste en wateroverlast, stelt *Leo Pieters*. Daartoe verlaat het beleid de waterbeleidsnota en vervangt het die door de Blue Deal. De Blue Deal werd in 2020 nog geconcipeerd als een tijdelijk programma, maar wordt nu door dit ontwerp van decreet structureel verankerd. In het ontwerp wordt ook de basis gelegd voor een structurele financiering met het oog op de verbetering van de waterkwaliteit, een vermindering van het overstromingsrisico en het risico op

waterschaarste door droogte. De opmaak van de Blue Deal wordt voortaan gekoppeld aan de legislatuurperiode en moet door de Vlaamse Regering uiterlijk een jaar na haar aantreden goedgekeurd worden.

In vergelijking met de oorspronkelijke Blue Deal wordt de koppeling met de totstandkoming van het stroomgebiedbeheerplan verlaten en wordt de consultatie beperkt tot de strategische adviesraden. De afdeling Wetgeving van de Raad van State uitte in haar advies van november 2023 strenge kritiek op deze inperking van de publieke consultatie zonder dat hierover enige verantwoording werd gegeven. Volgens haar doorstaat dit mogelijk niet de toets met artikel 23, derde lid, 4°, van het in de Grondwet geponeerde standstillbeginsel in milieuzaken.

Volgens Leo Pieters is dat na het recente Stikstofdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1801/10) opnieuw een voorbeeld van snel broddelwerk dat nog door het Vlaams Parlement moet gejaagd worden zonder dat men zeker is dat dat de toets van het Grondwettelijk Hof kan doorstaan.

2.3. Tussenkoms van Tinne Rombouts

Voor *Tinne Rombouts* doet het gegeven dat de Vlaamse Regering elke legislatuur een Blue Dealnota moet indienen geen afbreuk aan het feit dat die nota ook moet voldoen aan de principes van het integraal waterbeleid. De naam integraal betekent dat die nota moet rekening houden met alle actoren op het terrein om te kijken hoe het waterbeleid het beste gevoerd wordt. Draagvlak is een cruciaal element. Wie meent beleid te voeren zonder draagvlak, zal volgens haar ervaren dat dat een langer traject zal zijn, voor zover het traject de eindstreep bereikt.

Voor Tinne Rombouts is het creëren van draagvlak bij de actoren dan ook cruciaal bij de totstandkoming van een visie of een nota.

2.4. Tussenkoms van Freya Perdaens

Freya Perdaens zal niemand verrassen wanneer ze vermeldt dat haar fractie dit een goed initiatief vindt. De Blue Deal wapent niet alleen tegen droogte, maar ook tegen wateroverlast. Dat is een trendbreuk ten opzichte van het beleid in het verleden. Ook de experts zijn het erover eens dat de ambities die daarin naar voor worden geschoven ook de juiste ambities zijn. Klimaatadaptatiemaatregelen zijn nu meer dan ooit nodig.

Met dit ontwerp van decreet blijft de Blue Deal centraal aanwezig in het waterbeleid en dat niet alleen voor deze Vlaamse Regering, maar ook voor de volgende regeringen. De aandacht voor dit onderwerp blijft dus aanwezig. Dat is voor de N-VA-fractie essentieel. Een monitoring van de Blue Deal zal daarbij even belangrijk zijn opdat alle projecten naar hun doelmatigheid kunnen opgevolgd worden. Ook daar zal haar fractie blijven over waken.

2.5. Tussenkoms van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe zal samen met haar fractie dit ontwerp van decreet steunen. Ze vindt het belangrijk dat de Blue Deal een decretale onderbouwing krijgt. Vlaanderen zal ook in de toekomst nog te maken krijgen met wateroverlast en droogte.

Daarbij wordt ook de doelstelling verduidelijkt, met name zorgen dat er op een duurzamere manier met water wordt omgegaan door het water zoveel mogelijk vast te houden, te bufferen, te laten infiltreren in de bodem en te hergebruiken. Er wordt verwezen naar de oorspronkelijke Blue Deal, maar ook naar het Vlaamse Klimaatadaptatieplan waar de Blue Dealnota zich moet op enten. Er moet ook zicht zijn op de structurele financiering.

Gweny De Vroe benadrukt een opmerking in het gezamenlijke advies van de Minaraad, de SERV en de SALV. Daarin stelt men dat er nood is aan een langetermijnperspectief. Daar wil ze graag extra de aandacht op vestigen. Hoe kijkt de minister naar die opmerking? Is de Blue Deal per legislatuur voldoende futureproof en wat is de relatie met de andere plannen rond klimaatadaptatie, droogte en waterschaarste?

2.6. Repliek van minister Zuhail Demir

Minister *Zuhail Demir* geeft mee dat in het ontwerp van decreet inderdaad wordt verwezen naar de kaderrichtlijn Water, de Overstromingsrichtlijn, stroomgebiedbeheerplannen en het Klimaatadaptatieplan. Ze is het eens met Gweny De Vroe dat al die plannen op elkaar moeten afgestemd zijn. De opmaak van een Blue Deal zoals voorzien in dit ontwerp van decreet is meer dan ooit structureel, inclusief de benodigde financiering.

Inspraak en betrokkenheid zijn wel degelijk verzekerd, stelt de minister. De voorbereiding van de Blue Dealnota gebeurt binnen de CIW. De Minaraad, de SERV en de SALV geven advies en de Vlaamse Regering beslist. Er is ook uitgebreide inspraak bij de uitvoering van de Blue Deal via openbaar onderzoek bij stroomgebiedbeheerplannen waar de Blue Deal in doorwerkt. Er zijn ook openbare consultaties. In de CIW zitten de betrokken beleidsdomeinen en de verschillende bestuursniveaus mee aan tafel.

Overzichtelijke beleidsevaluatie en monitoring blijven belangrijk. Het gaat over duurzaam omgaan met water, inclusief de financiering. Hiermee wordt aan langetermijnbeleid gedaan. Ook de wetenschappelijke opvolging en evaluatie is daaraan gekoppeld.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Er zijn geen artikelsgewijze opmerkingen meer.

Ter stemming gelegd worden achtereenvolgens artikel 1 tot en met 6 en het geheel van het ontwerp van decreet tot wijziging, wat de Blue Deal betreft, van artikel 1.2.2, 1.5.2.1, 1.5.3.2 en 1.6.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Gweny DE VROE,
voorzitter

Steven COENEGRACHTS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CIW	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.2.2, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan punt 3°, b), wordt de zinsnede “, waarbij het voor een duurzaam watergebruik door de sectoren minstens gaat over minder of een efficiënter gebruik van grondwater, oppervlaktewater en hemelwater alsook over waterhergebruik” toegevoegd;
- 2° aan punt 6°, b), wordt de zinsnede “door water zoveel mogelijk vast te houden, waarbij het voor wat betreft het vasthouden van water minstens gaat over infiltratie van hemelwater, bufferen van hemelwater en oppervlaktewater, behoud en herstel van grondwater en van natte natuur, valleierstel en ruimte voor water” toegevoegd.

Art. 3. In artikel 1.5.2.1, van hetzelfde decreet wordt in paragraaf 2, tweede lid, het woord “waterbeleidsnota” vervangen door “Blue Deal”.

Art. 4. In artikel 1.5.3.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, worden in paragraaf 2, eerste lid, 4°, de woorden “de waterbeleidsnota en” opgeheven.

Art. 5. In titel I, hoofdstuk VI, van hetzelfde decreet, wordt het opschrift van afdeling I vervangen door wat volgt:

“Afdeling I. De Blue Deal”.

Art. 6. In artikel 1.6.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “De waterbeleidsnota” vervangen door de woorden “De Blue Deal” en wordt de zinsnede “, en per stroomgebied afzonderlijk, inclusief een overzicht van de belangrijkste waterbeheerkwesties die zijn vastgesteld in het stroomgebied” opgeheven;
- 2° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “De waterbeleidsnota” vervangen door de woorden “De Blue Deal” en wordt de zinsnede “, in het bijzonder op de Blue Deal van de Vlaamse Regering, waarover een akkoord werd bereikt binnen de meerderheid in juli 2020, en op het Vlaams Klimaatadaptatieplan” toegevoegd;
- 3° aan paragraaf 1 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Blue Deal vermeldt ook minstens de doelstellingen en de structurele financiering die ter beschikking gesteld wordt voor verbetering van de waterkwaliteit, vermindering van de overstromingsrisico's en vermindering van de risico's op waterschaarste door droogte. De doelstellingen van de Blue Deal moeten minstens invulling geven aan de Europese kaderrichtlijn Water en haar dochterrichtlijnen, de Europese Overstromingsrichtlijn, en aan de principes van de Blue Deal, waarover een akkoord werd bereikt binnen de meerderheid in juli 2020, en het Vlaams Klimaatadaptatieplan 2030. De visie en doelstellingen van de Blue Deal geven ook een doorkijk naar de langere termijn.”;

4° aan paragraaf 1 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanuit de beoogde doelstellingen, bevat de Blue Deal de beleidslijnen en maatregelen om bij te dragen aan het realiseren van die doelstellingen. Om de risico’s op wateroverlast enerzijds en waterschaarste door droogte anderzijds te verminderen zijn deze beleidslijnen en maatregelen er minstens op gericht om water maximaal vast te houden en duurzaam te gebruiken. Voor het vasthouden van water gaat het minstens over infiltratie van hemelwater, bufferen van hemelwater en oppervlaktewater, behoud en herstel van grondwater en van natte natuur, valleihherstel en ruimte voor water. Voor duurzaam watergebruik door de verschillende sectoren gaat het minstens over minder en efficiënter gebruik van grondwater, oppervlaktewater en hemelwater alsook over waterhergebruik.”;

5° aan paragraaf 1 wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan de inhoud van de Blue Deal aanpassen in het licht van nieuwe ontwikkelingen of noden op het vlak van het integraal waterbeleid.”;

6° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Uiterlijk één jaar na haar eedaflegging keurt de Vlaamse Regering de Blue Deal goed.”;

7° in paragraaf 3 worden de zinnen “Het ontwerp van waterbeleidsnota wordt ter inzage gelegd bij de gemeenten gedurende ten minste zes maanden. Iedereen kan schriftelijke opmerkingen indienen bij het college van burgemeester en schepenen. Tegelijkertijd wordt de nota voor advies voorgelegd aan de onderstaande strategische adviesraden:” vervangen door de inleidende zin “Het ontwerp van Blue Deal wordt voor advies voorgelegd aan de volgende strategische adviesraden:”;

8° in paragraaf 4 worden de woorden “De waterbeleidsnota” vervangen door de woorden “De Blue Deal”.